

УЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ЧЕТ ТИЛЛАР БЎЙИЧА ЎҚУВ
УСЛУБИЙ МАЖМУАЛАР: СИФАТ ВА САМАРАДОРЛИК

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ
МАТЕРИАЛЛАРИ ТЎПЛАМИ

ТОШКЕНТ, 11 ОКТЯБР 2017 ЙИЛ

- Perform information using both visual and auditory methods.
- Communicate with learners.
- Acknowledge learner particular features.
- Validate cultural differences.
- Let learners influence course coverage.
- Cover teaching method to content.
- Create students' experience.
- Stimulate self-motivated education.
- Comprise group learning projects.
- Do not let setting up competition.
- Support ideas with real-life examples.
- Make class sessions interactive.
- Provide frequent positive feedback.

To sum up, in the present article we discussed 10 tips to increase adult learners' motivation. Adult learning theory assumptions can be translated to modern day experiences, so that we can integrate skills, like critical thinking, thought provoking, and others to lead the course for maximum learner engagement and motivation.

USED LITERATURE:

(1) Chickering, A. W., & Ganson, Z. F. (1987). Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education. *AAHE Bulletin*, 3-7.

(2) Spalding D. (2013) *How to teach adults*. Retrieved from <http://www.howtoteachadults.com/wp-content/uploads/2013/01/How-to-Teach-Adults-by-Dan-Spalding.pdf>.

КАЛАНДАРОВА С.Т. – ТИМИ
ШОДИЕВА Ш.М. – ТТЕСИ талабаси

ЧЕТ ТИЛИНИ ҲАМИШИВИНИГ БУГУНГИ КУНДАГИ МУХИМ ҲҲНИ

Аннотация. Мақолада хорижий тил ўқитувчиси касбий комитетнинг ширини аширишида ахборот коммуникация технологияларининг ахамияти ва ахборот таълим худудини яратини шарт-шароитлари ҳамда узлуксиз таълим тизимининг чет тиллар буйича давлат таълим стандартлари ёритилган.

Биринчи Президентимиз И.А. Каримовнинг 2012 йил 10 декабрдаги “Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори таълим тизимида амалга ошириладиган ислохатларни янги босқичга кўтариш, ёшларнинг интеллектуал салоҳиятини янада ошириши муҳим ахамият касб этмокда.

Биринчи Президентимиз И.А. Каримовнинг Юртбошимизнинг маъкур қарорига мувофиқ, болаларни мактабга тайёрлаш жараёнида ҳам чет тилини ўрганишга кўникма ҳосил қилиш ва қизиқиниши ошириш муҳим ахамиятга эга. Юртимиздаги мактабгача таълим муассасаларида ҳам инглиз тили тўғаракларини ташкил этиш /этилгани алоҳида таҳсинга лойиқдир/. Бу борада бир қатор самарали ишлар олиб бориладиганини эътироф этиш жоиздир/ буйича иш олиб борилмокда.

Республикамиздаги мактабгача таълим муассасаларида таълим-тарбия жараёнилари ўзбек ва рус тилларида олиб борилмокда. Шу билан бирга, айрим

мактабгача таълим боғчаларда чет тили тўғараклари ҳам фаолият кўрсатиб, тарбияланувчилар инглиз, немис, француз ва бошқа тиллар бўйича дастлабки кўникмага эга бўлиб бормоқда. Кузатилдики, мазкур жараёнда болалардаги чет тилида бўлган билим, кўникма ва тушунчаларга эга бўлиб, мактабгадаги ўқиш фаолиятида боришганида чет тилларни ўзлаштиришида бошқа тенгдошларига қараганда тез ва пухта ўзлаштираётгани маълум бўлди.

Демак, болага чет тили қанчалик эрта ўргатилса, унинг эслаб қолиш қобилияти ва оғзаки нутқи шунчалик яхши ривожланиб экан.

Мазкур қарорга кўра, юртимизда умумий ўрта таълим мактабларида асосан инглиз тилидан сабоқ берилмоқда. Инглиз тилидан биринчи синф ўқувчиларига ўйин ҳамда оғзаки нутқ шаклида таълим берилаяпти, иккинчи синфда унинг алифбоси, грамматикаси ва ўқиш қоидалари ўргатилмоқда.

Чет тилларни болаликданок эгаллаб бориш энг самарали натижа бериши барчамизга маълум шунинг учун айни пайтда 1 ва 4-синфларнинг ўқув режасига ҳафтасига 2 соатдан чет тили машғулотлари киритилгани айни муддао бўлди.

Ҳаммамизга маълумки, мактаб ёшидаги болалар табиатай ўйинқароқ бўлади. Мактаб ёшидаги болаларнинг дарсга кизиқиши, уйга берилган вазифаларни мустақил, ўз вақтида тайёрлашига эришиш учун ўқитувчи интерфаол усуллардан кенг фойдаланиши керак. Чет тилини эгаллаш учун қанчалик кунт ва сабоқ керак бўлса, педагогдан ҳам шунчалик катта маҳорат талаб этилади.

Эндиликда Ўзбекистон Республикаси узлуksиз таълим тизимида Давлат таълим стандартларига асосланган ҳолда чет тилини ўрганиш ўрта махсус, касб-хунаp таълими муассасаларида қуйидаги босқичларда амалга оширилади:

B1-Умумевропа халқаро стандарти даражасида чет тилларга ихтисослашмаган академик лицейлар, касб-хунаp коллежлари, чет тилларга ихтисослашган академик лицейлар (иккинчи чет тили) битирувчилари чет тилини ўрганишнинг мустақил бошланғич даражасига эга бўладилар; B1+-Умумевропа халқаро стандарт даражасида чет тилларга ихтисослашган академик лицейлар битирувчилари чет тилини ўрганишнинг кучайтирилган мустақил бошланғич даражасига эга бўладилар. Мазкур стандарт асосида чет (инглиз, француз, немис ва бошқа тиллар) тиллари бўйича таълим муассасаси хусусиятларини инобатга олган ҳолда, давлат аттестацияси учун назорат-баҳолаш кўрсаткичлари, ўқув дастурлари ишлаб чиқилади ва тегишли вазирликларнинг буйруқлари билан тасдиқланади. Ўзбекистон Республикасида таълимнинг барча босқичларида чет тилини ўқитишнинг асосий мақсади ўрганувчиларнинг кўп маданиятли дунёда қундалик, илмий ва касбга оид соҳаларда фаолият олиб бориши учун чет тилда коммуникатив компетенциясини шакллантиришдан иборат.

ҲОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙҲАТИ:

(1) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 10 декабрдаги “Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори // Маърифат, 2012 йил 12 декабрь, № 99 (8540).

(2) Қаримов И.А. Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадиимиз. -Т. 8. -Тошкент: Ўзбекистон, 2000. - 525 б.

		kadrlar tayorlashda Nazariy mexanika fanining roli
	Бойманов Х.А. (ТИМИ)	Немис ва ўзбек тилларидаги инсон характерида хос сифатларнинг семантик таснифи
28.	Парманов А.Э., Маъруфов М.М., Байметов М.М. (ТИМИ)	Давлат таълим стандарти, дастур ва дарслик орасидаги узвий боғланишнинг бугунги кунда таъминланган ҳолати
29.	Маликов К., Гуломов Н. (ТДПУ)	Аксонетрик тасвирларни компьютерда ясовчисини кўтариб, богириб, тортиб ва йўналтирувчи бўйлаб ҳаракатлантириб бажариш
30.	Маликов К. (ТДПУ)	Геометрик фигураларнинг аксонетриясини қуришга ижодий ёндашув асосида талабаларнинг чизмаларни ўқиш кўникма ва малакаларини шакллантириш
31.	Mardieva D. (ТИМ)	Prospects and directions of manager's guide to water management system
32.	Пўлатова Х. (ТИМИ), Ниғмонов Б. (ТДПУ), Шодиев Ф.Д. (НавДКИ)	Кейинги йилларда муҳандислик графикаси фанларини ривожланишига улкан ҳисса қўшган республика фидойи олим профессор-ўқитувчилари
33.	Қаххаров А.А. (НамМПИ)	Чизма геометрия ва муҳандислик графикаси фанидаги мураккаб мавзуларни ўқитишга замонавий ёндашувлар
34.	Kalandarova S.T. (ТИМ)	On the issue of formation a professional foreign language communicative competence of students in technical specialties
35.	Киличева Ф.Б. (ТИИМ)	Формирование навыков компетентности у будущих специалистов системы водного хозяйства
36.	Қосимов Ж. (ТДПУ)	Чизма геометрия фанидан талабанинг дастлабки олган билимини аниқлашда таълимий тестлардан фойдаланиш
37.	Қувватов Ғ.Б. (ТДПУ)	Сув хўжалиги соҳасини ўрганишда ўқув жараёнига инновацион таълим технологияларини татбиқ этишнинг аҳамияти
38.	Shirineva N.D. (ТИМ)	Esp-teaching as a key to the effective staff preparation for water economy
39.	Shodiyev F.D. (NavDKI), Shukurov A.R. (BuxDU)	"Chizma geometriya" kursini o'qitish jarayonida mustaqil ta'limdagi masalalarning yo'nalishlarga mosligi to'g'risida
40.	Шокирова Ч. (АндДУ), Жабборов Б. (НамДУ)	Яқуний баҳолашда натижаси кафолатланган тестлар ва улардан фойдаланиш услубиёти
41.	Ташева У.Т. (ТИИМ)	Новые информационные технологии в обучении русскому языку
42.	Urishev A., Po'latov S. (ТИМ)	3d muhitda apparelli maydoncha modelini yaratish
43.	Valiyev A.N., Ashirbeyeв A.O., Mardov S.X. (ТДПУ)	Malakali kadrlarni tayyorlashda darajali testlardan foydalanish
44.	Хантов Б.У. (БухИТИ)	Цифровое моделирование плоскости